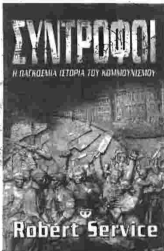

ROBERT SERVICE
Σύντροφοι. Η παγκόσμια ιστορία του κομμουνισμού
 Μετάφραση Αθηνά Χατζή, Εκδόσεις Ψυχογιός, 2008, σελ. 645, τιμή 27,70 ευρώ

Θα υπέθετε κανείς ότι είναι αδύνατον να γραφτεί η ιστορία ή έστω το χρονικό του παγκόσμιου κομμουνιστικού κινήματος από τη γέννησή του ως τις μέρες μας μέσα σε μόνο 672 σελίδες. Το εγχείρημα του Ρόμπερτ Σέρβις, καθηγητή της Ρωσικής Ιστορίας στο Πανεπιστήμιο της Οξφόρδης, με τίτλο *Σύντροφοι*, διαφεύγει την παραπάνω υπόθεση. Το βιβλίο διαθέτει σαφή αφηγηματική και ερμηνευτική γραμμή, πληρότητα όσον αφορά την εξιστόρηση των σημαντικότερων γεγονότων που σηματοδότησαν την πορεία του παγκόσμιου κομμουνιστικού κινήματος αλλά – και κυρίως – τα αίτια που το δημιούργησαν: η φτώχεια και η αδικία, οι οποίες δεν έχουν εκλείψει, γι' αυτό και ο συγγραφέας δεν αποκλείει την επιστροφή του κομμουνισμού, υπό διαφορετικές ενδεχόμενες μορφές, στο μέλλον.

Ο αναγκωστής θα βρει όλα τα στοιχεία, κυρίως όμως την ανάλυση των αιτίων που συντέλεσαν ώστε εκατομμύρια σε όλον τον κόσμο να ασπασθούν τον κομμουνισμό και με ιδεαλιστικό πάθος να ταχθούν στην υπηρεσία του. Αναλύει την πολιτική των κομμουνιστικών καθεστώτων σε όλον τον κόσμο, τη δομική λειτουργία τους, όπως και τις κοινωνικές και ιστορικές συντεταγμένες μέσα στις οποίες πήρε τις οποίες μορφές της η κομμουνιστική ιδεολογία.

Όπως γράφει στον πρόλογο του, αξιολογεί στον μέγιστο δυνατό βαθμό τα αρχεία του αμερικανικού Ιδρύματος Χούβερ – και άρα, εύλογο συμπεραίνει κανείς, η προσέγγισή του είναι αυτή του Διυκτικού, με ό,τι και αν σημαίνει η παρατήρησή. Αλλά βέβαια τα γεγονότα είναι γεγονότα. Ωστόσο δύο θεματικές μετά την κατάρρευση της Σοβιετικής Ένωσης επείγει, θα έλεγε κανείς, μια παράλληλη ανάλυση βασισμένη όχι μόνο στα δυτικά αλλά και στα σοβιετικά και άλλα αντίστοιχα ντοκουμέντα των πρώτων κομμουνιστικών χωρών, που θα διευρύναν το ερμηνευτικό πεδίο. Η έρευνα αυτή έχει περιοριστεί σχεδόν αποκλειστικά μέχρι στιγμής στον τομέα της κουλτούρας, αφού η σημερινή Ρωσία δεν δείχνει διατεθειμένη να δει το παρελθόν αυτό με τον τρόπο που το βλέπει ο υπόλοιπος δυτικός κόσμος, για τούτο και οι σχετικές έρευνες στη χώρα του Πούτιν έχουν τελευταίως περιοριστεί αισθητά και οι ειδικοί επιστήμονες δυσκολεύονται να βρουν πλέον πρόσβαση στα επίσημα αρχεία. Ως τότε το βιβλίο του Ρόμπερτ Σέρβις θα είναι ένα πολύτιμο βοήθημα, αφού γράφοντας τα συνοπτικά ιστορία του κομμουνισμού ο συγγραφέας προβαίνει και σε εξαιρετικές παρατηρήσεις για τον καιροπαλιό κόσμο.

ANNIBAS ΒΕΛΛΙΑΔΗΣ
Κατοχή. Γερμανική πολιτική διοίκηση στην κατεχόμενη Ελλάδα, 1941-1944
 Εκδόσεις Ενάλιος, 2008, σελ. 239, τιμή 14 ευρώ

Είναι δύσκολο να ασχοληθεί κανείς με την περίοδο της γερμανοϊταλικής κατοχής (1941-1944) επιστρατεύοντας την αναγκαία ψυχραμία, ακόμη και σήμερα. Το βιβλίο του πρέσβη ε.τ. Αννίβα Βελιάδη το επιχειρεί εστιάζοντας στο πολιτικοκοινωνικό πλαίσιο και στις συνθήκες της εποχής. Ο συγγραφέας, ο οποίος την περίοδο εκείνη ήταν παιδί, χρησιμοποιεί το διαθέσιμη αρχαιολογικό υλικό και συμπεραίνει ότι παρά την απίστευτη αγριότητα που επέθεσαν οι Γερμανοί στην περίοδο της Κατοχής οι Ιταλοί ήταν χειρότεροι. Αν επικρατούσαν οι δυνάμεις του Άξονα στον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο η Ελλάδα θα είχε καταλήξει σε ιταλικό προτεκτοράτο, είναι το συμπέρασμά του. Δεν διαστρέφει επίσης να πει καθαρά ότι σε όλη τη διάρκεια της Κατοχής η χώρα μας δεν είχε καμία βοήθεια από τους συμμάχους της.

CHRISTOPHER HITCHENS
Ο Θεός δεν είναι μεγάλος. Πώς η θρησκεία δηλητηριάζει τα πάντα
 Μετάφραση Δέσποινα Ρισσάκη, Επιμέλεια Άρης Μπερλής, Εκδόσεις Scripta, 2008, σελ. 350, τιμή 28 ευρώ

Όπως τα ορθολογικά επιχειρήματα χάνουν το νόημά τους όταν μεταφέρονται στο πεδίο της μεταφυσικής, έτσι και οι μεταφυσικές προσεγγίσεις πέφτουν στο κενό – όταν δεν μετατρέπονται σε επικίνδυνα κοινωνικά δόγματα – όποτε αντιπαράτιθενται στον ορθό λόγο. Παιδί του ορθού λόγου ο Κρίστοφερ Χίτσενς, δημοσιογράφος από τους πιο ταμπρούς αλλά και αμφιλεγόμενοι προσωπικότητα μετά το πρόσφατο φλερτ του με τους νεοσυντηριακούς, αποδομεί το θρησκευτικό υπόβαθρο των θρησκειών – των μονοθεϊστικών κατ' εχέον – εστιάζοντας στον φονταμενταλισμό τους, στις σκοταδιστικές τους προεκτάσεις και τα συμπαρομαρτούνα. Τα επιχειρήματά είναι λίγο-πολύ γνωστά αλλά το ύφος του Χίτσενς παραμένει αιχμηρό.

TERRYN JONES & ALAN EIREIRA
Οι βάρβαροι
 Μετάφραση Βαγγέλης Κατόνισης, Εκδόσεις Ψυχογιός, 2008, σελ. 464, τιμή 22 ευρώ

Οι βάρβαροι, ξέραμε, ήταν εκείνοι που απειλούσαν συνεχώς τη ρωμαϊκή αυτοκρατορία. Που εισέβαλλαν στα εδάφη της και προέβαναν σε σφαγές και λεηλασίες. Ποιοί βάρβαροι; Οι Κέλτες, οι Γαλάτες, οι Σάζονες, οι Τελτονοί, οι Δάκες, οι Γότθοι, οι Βάνδαλοι, οι Ούννοι, οι Πέρσες και οι Πάρθοι. Ο Τέρι Τζόνις και ο Άλαν Ερέιρα έγραψαν αυτό το βιβλίο για να αποδείξουν ότι οι βάρβαροι αυτοί δεν ήταν τόσο βάρβαροι, ή, καλύτερα, ότι οι αληθινοί βάρβαροι ήταν στην πραγματικότητα οι Ρωμαίοι. Οι Ρωμαίοι όμως μας παρέδωκαν την ιστορία όπως τη γνωρίζουμε σήμερα. Η αληθινή ιστορία, λένε οι συγγραφείς, είναι κάπως διαφορετική. Και αυτήν ανέλαβαν να γράψουν προσφέροντάς μας ένα διασκεδαστικό ανάγνωσμα και ένα καλογραμμένο βιβλίο αναθεωρητικής ιστορίας.

LAURENCE REES
Οι ναζί
 Μετάφραση Ουρανία Παπακωνσταντοπούλου, Εκδόσεις Πατάκη, 2008, σελ. 384, τιμή 22,50 ευρώ

Ο Λόρενς Ρίς έγραψε ένα εξαιρετικό βιβλίο για το Άουσβιτς. Και επιμελήθηκε μια σειρά από θαυμάσια ντοκιμαντέρ με το ίδιο θέμα που προβλήθηκαν από το BBC και γνώρισαν πολύ μεγάλη επιτυχία. Με το νέο του βιβλίο ο Ρίς μάς εισάγει στον κόσμο του ναζισμού, στην ιδεολογία του και στην πολιτική του συγκρότηση, που οδήγησε στα φοβικά εγκλήματα του καθεστώτος, στα στρατόπεδα θανάτου και στον πλέον αιματηρό πόλεμο που γνώρισε ως σήμερα ο κόσμος. Εξετάζει ακόμη τα αίτια για τα οποία επικράτησε η ναζιστική ιδεολογία. Όλα αυτά όχι μόνο παραθέτοντας και ερμηνεύοντας τα γεγονότα αλλά καταγράφοντας τις μαρτυρίες από δεκάδες μέλη και υποστηρικτές του ναζιστικού κόμματος, από τους οποίους ο συγγραφέας πήρε συνεντεύξεις.

Σκέψου σαν Θεός. Πυθαγόρας και Πιθαμενίδης, Οι απαρχές της φιλοσοφίας
 Μετάφραση Πηνελόπη Τριβιά, Εκδόσεις Ενάλιος, 2008, σελ. 620, τιμή 23 ευρώ

Τι κινούν έχουν όλα τα πράγματα; Πού θα βρούμε τη σοφία; Ποιος είναι ο πηγάς της γνώσης; Ο Αρνολντ Χέιμαν πραγματοποίησε μια μακροχρόνια έρευνα στις πηγές του πυθαγορισμού και έγραψε ένα πολυεπίδο, πολυεπίπεδο και εξαιρετικά ενδιαφέρον βιβλίο για τον Πυθαγόρα και τον Πιθαμενίδη, για την κοντινότητα των σοφών και των μεμψιμένων που πριν από 2.500 χρόνια δημιουργήθηκε από τον Πυθαγόρα στην Ελαία της Κάτω Ιταλίας. Ο Χέιμαν διαπραγματεύεται τα μεγάλα θέματα που έθεσε η κοντινότητα εκείνη, όπως αυτό της *μιαστικής των σφαιρών*, της αληθινής φύσης των πραγμάτων, του είναι, των αριθμητικών σχέσεων που κυβερνούν το Σύμπαν και του τρόπου με τον οποίο ο Πυθαγόρας και οι οπαδοί του προσεδοσαν να προσεγγίσουν τη «σκέψη του Θεού».

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΛΥΠΟΥΡΑΣ
Ιατρική στην αρχαία Ελλάδα. Από τον Ομήρο στον Ιπποκράτη
 Εκδόσεις Επικεντρώ, 2008, σελ. 290, τιμή 45 ευρώ

Σε αυτό το εξαιρετικά ενδιαφέρον λεύκωμα ο ομότιμος καθηγητής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Δημήτριος Λυπουράκης περιγράφει τη γέννηση και την εξέλιξη της ιατρικής επιστήμης στην αρχαία Ελλάδα, από τον Ομήρο ως τον Ιπποκράτη, ανατρέχοντας σε πλήθος γραμματικών πηγών αλλά και στα ευρήματα που έφερε στο φως η αρχαιολογική σκαπάνη. Παρακολουθούμε ακόμη όχι μόνο τη διαμόρφωση της ιατρικής επιστήμης που δικαιώς πατέρας της θεωρείται ο Ιπποκράτης αλλά και την πολιτισμική και πνευματική εξέλιξη του αρχαίου κόσμου και το πέρασμά του από τη θεοκρατία στη φιλοσοφική εποχή. Το βιβλίο απευθύνεται και στους ειδικούς και στον μέσο αναγνώστη καθώς είναι γραμμένο με τρόπο γλαφυρό και εύληπτο.